

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/358/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618201529
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6618201529.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným 1/ W. I., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX, 2/ I. Y., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom W., M. V. XXXX/XX, o zaplatenie sumy 11.139,73 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 12Csp/31/2018-107 z 28. augusta 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v časti prvého výroku, ktorým bolo žalovaným 1/, 2/ povolené splácať dlžnú sumu spolu s príslušenstvom mesačne po 120,- Eur do 30 - teho dňa, toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatný celý dlh, v druhom výroku a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) **p o t v r d z u j e.**

II. Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“), odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 28. 08. 2018 uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.849,79 Eur, spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.166,67 Eur od 01. 04. 2018 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, v pravidelných mesačných splátkach vo výške 120,--Eur, vždy mesačne do 30.-teho dňa, toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatný celý dlh (prvý výrok). Žalobu v časti zaplatenia sumy 289,94 Eur a 6,59 % ročného úroku z úveru zo sumy 9.030,91 Eur od 01. 04. 2018 do zaplatenia zamietol (druhý výrok). O trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal od žalovaných 1/, 2/ náhradu trov konania v pomere 94,60 % (tretí výrok).

2. Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa v konaní domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu sumu 11.139,73 Eur spolu s 6,59 % ročným úrokom z úveru zo sumy 9.030,91 Eur od 01. 04. 2018 do zaplatenia, 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 9.166,67 Eur od 01. 04. 2018 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobca žalobou uplatnený nárok odvodzoval zo Zmluvy o stavebnom sporení č. 2769135 4 05, na základe ktorej bola so žalovanými 1/ a 2/ uzavretá Zmluva o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere dňa 09. 05. 2011 (ďalej aj „Zmluva“), v súlade s ktorou žalobca poskytol žalovaným medziúver vo výške 10.000,- Eur v troch splátkach, ktorý sa zaviazali splácať v mesačných splátkach vo výške 78,92 Eur na účet stavebného sporenia. Z dôvodu porušenia podmienok Zmluvy žalobca dňa 15. 06. 2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, po tom, čo žalovaných písomne vyzval listom zo dňa 05. 02. 2016 na doplatenie omeškaných splátok. Žalovaný 1/ vystupoval v predmetnom zmluvnom vzťahu ako dlžník a žalovaná 2/ ako ručiteľka.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1, 2, 3, § 517 ods. 1, 2, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch“, resp. „zák. č. 129/2010 Z. z.“), § 503 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“). Predmetnú Zmluvu podrobil kontrole, či obsahuje obligatórne náležitosti podľa § 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru, že náležitosti požadované zákonom spĺňa. Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že žaloba je čiastočne nedôvodná, a to v rozsahu, ako uviedol v prvom výroku a žalobcovi priznal sumu 10.849,79 Eur, ktorá pozostávala z istiny ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 9.855,91 Eur z úroku z úveru vo výške 131,76 Eur, z poplatku za poistenie vo výške 4,- Eur, z úroku z omeškania vyčísleného do 31. 03. 2018 vo výške 858,12. V časti vyčísleného úroku z úveru vo výške 289,94 Eur žalobu zamietol, ako aj v časti úroku z úveru vo výške 6,59 % ročne zo sumy 9.030,91 Eur od 01. 04. 2018 do zaplatenia, čo odôvodnil tým, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru v zmysle platnej právnej úpravy patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Poukázal na absenciu právnej úpravy v OZ ohľadne doby, za ktorú je povinný dlžník platiť úroky z úveru, ako aj z úpravy obsiahnutej v ObZ, z ktorej nevyplýva, že po vyhlásení celého úveru za splatný sa ďalej úročí istina úveru až do zaplatenia. Na ťarchu spotrebiteľa by preto priznaním úrokov po zosplatnení dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, a to napriek tomu, že dohoda o splatení úveru formou splátok zanikla a došlo k zmene spôsobu splatenia úveru, pričom dlžník zosplatnením úveru už nemá povinnosť platiť úroky z úveru, stráca však možnosť výhody splátok a je povinný zaplatiť dlh naraz, teda skôr, ako bolo dojednané. Prípadné dojednanie nároku na úroky po zosplatnení považoval za absolútne neplatné vopodľa § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, 5 OZ. Prisúdenú sumu umožnil žalovaným 1/, 2/ splácať v splátkach po 120,- Eur mesačne, vždy do 30. dňa toho-ktorého mesiaca vzhľadom na ich osobné a majetkové pomery až do úplného zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pre nezaplatenie čo i len jednej zo splátok.

4. trovách prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 2, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu žalobcu v konaní mu priznal náhradu trov konania vo výške 94,6 % (žalobou sa domáhal zaplatenia sumy 11.139,73 Eur, priznaná bola suma 10.849,79 Eur, t. j. úspech 93,7 % - neúspech 2,7 % = 94,6 % celkový úspech žalobcu).

5. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie voči prvého výroku v časti povolenia splátok žalovaným 1/, 2/ a proti druhému výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol, čím je zároveň dotknutý aj závislý výrok o trovách konania (tretí výrok). Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalovaným 1/, 2/ uloží povinnosť zaplatiť mu sumu 289,94 Eur, spolu s úrokom za úver vo výške 6,69 % ročne zo sumy 9.030,91 Eur od 01. 04. 2018 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a v časti prvého výroku o povolení plniť uloženú povinnosť v mesačných splátkach zmenil tak, že uloženú povinnosť žalovaných 1/, 2/ zaviazuje splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku a priznať mu plnú náhradu trov konania.

6. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) v súvislosti s dôvodmi nepriznania ním uplatňovaného úroku za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Uplatnený nárok veriteľa na zmluvný úrok za úver od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich reálneho vrátenia (nie len do momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) vyplýva priamo z ObZ a nevylučujú ho ani žiadne ustanovenia OZ, či ustanovenia iného právneho predpisu prijatého na ochranu spotrebiteľa. Odkázal na ustanovenia § 497, § 502, § 503 ObZ. Úrok je cena peňazí a nemožno teda súhlasiť s názorom, že po vyhlásení mimoriadnej splatnosti právo na zaplatenie úroku neprináleží. Opačné ponímanie by predstavovalo výhodnejšie postavenie pre dlžníka, pre ktorého porušenie povinností by dlžník užíval finančné prostriedky až do momentu skutočného vrátenia, respektíve to, čo za ne dostal bezodplatne. Akékoľvek konanie, ktoré porušuje povinnosť a spôsobuje tým výhodu v rozpore s dobrými mravmi a je v rozpore s právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na daný právny vzťah. Nesúhlasil s argumentáciou súdu prvej inštancie o zamietnutí nároku na úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti s poukazom na § 517 ods. 2 OZ, pretože platenie úroku za úvery je plnením vyplývajúcim zo Zmluvy a úrok z omeškania ho v zmysle uvedeného ustanovenia nenahrádza, iba ak nemu pripája. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na iné rozhodnutia súdov, ktoré mu nárok na úrok za úver po splatnosti priznali (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 14Co/20/201 - 149, Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co/237/2017, Krajského súdu

v Banskej Bystrici č. k. 43 Cob/239/143 a ďalšie). Ďalej namietal povolenie plniť uloženú povinnosť žalovanými 1/, 2/ v mesačných splátkach, ktoré je v rozpore s odôvodnením zamietnutia nároku na úroky za úver po splatnosti a preto oba výroky nemôžu popri sebe existovať. Súd prvej inštancie zamietol jeho nárok na úroky z dôvodu, že má nárok na jednorázové vrátenie istiny a na druhej strane umožnil žalovaným istinu splácať v splátkach, čím navodil stav, že po dobu 7 rokov nebude môcť disponovať s finančnými prostriedkami, za ktoré navýšenie nedostane za to žiadnu odplatu. Predmetný výrok považoval za nesprávny aj z dôvodu, že prvoinštančný súd prihliadol výlučne na záujmy žalovaných. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax súdov (uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cob/22/2015 - 56, rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11 Co/234/2016 a ďalšie).

7. Vyjadrenie žalovaných 1/ a 2/ k odvolaniu nebolo podané.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal bez potreby nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti prvého výroku, druhý výrok a závislý tretí výrok o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu vo veci nie je dôvodné. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil správne a z tohto vyvodil aj správny právny záver.

11. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných zaplata istiny vo výške 11.139,73 Eur s príslušenstvom. Na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 2769135 4 05 so žalovanými uzatvoril dňa 09.05.2011 Zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému 1/ - dlžníkovi mimoriadny medziúver č. 2769135 1 06 vo výške 10.000,- Eur. Žalovaná 2/ bola ručiteľom mimoriadneho medziúveru. Žalobca vyhlásil dňa 15. 06. 2016 mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru bola výška dlhu žalovaných 11.139,73 Eur a pozostávala z istiny vo výške 9.060,91 Eur (správne mala byť istina vo výške 9.030,91 Eur - poznámka odvolacieho sudu), z nezaplatených 6,59% p. a. úrokov za úver vo výške 1.246,70 Eur, z nezaplatených poplatkov za poistenie úveru vo výške 4,- Eur a z nezaplatených úrokov z omeškania vo výške 5 % p. a. vyčíslených ku dňu 31. 3. 2018 vo výške 858,12 Eur.

12. Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzatvorená 09. 05. 2011 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovanou 2/ ako ručiteľkou je špecifickým zmluvným typom, upraveným v zákone č.310/1992 Z. z. o stavebnom sporení v znení účinnom ku dňu 09. 05. 2011 (ďalej aj „Zákon o stavebnom sporení“). Stavebným sporením sa podľa § 2 ods. 1 písm. b) uvedeného zákona rozumie aj poskytovanie úverov stavebným sporiteľom zo zdrojov fondu stavebného sporenia na stavebné účely, uvedené v § 11 ods. 1. Svojou podstatou ide o úverovú zmluvu, na náležitosti ktorej treba aplikovať z dôvodu tzv. absolútneho obchodu ustanovenie § 497 ObZ. Ide o spotrebiteľský právny vzťah, podliehajúci aj právnej úprave § 52 a nasl. OZ; v prípade dualizmu právnej úpravy tej z nich, ktorá je pre spotrebiteľa priaznivejšia. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo/14/2014 z 21.04.2015, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Z uvedeného dôvodu okresný súd správne aplikoval ustanovenia OZ o spotrebiteľských zmluvách, avšak nesprávne ustálil (s odkazom na §1 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z. z. účinného ku 09. 05. 2011), že sa jedná o Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, hoci to žalobca sám uvádza v názve aj v článku VIII. bod 1. a 11. Zmluvy (č. I. 3); toto pochybenie nezakladá dôvod na zmenu alebo zrušenie inak správneho záveru okresného súdu v prejednanom spore.

13. Žalobca deklaroval vo svojom odvolaní odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

14. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

15. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti.

16. Odvolanie žalobcu smerovalo aj k prvému výroku v časti povolenia a žalovaným 1/, 2/ splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach po 120,- Eur.

17. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

18. Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

19. Lehota na plnenie je tri dni, pričom plynie od právoplatnosti rozsudku. Lehota na plnenie (tzv. paričná lehota) môže byť rozhodnutím súdu predĺžená, ak to odôvodňujú konkrétne okolnosti prípadu, spravidla v prípadoch, keď je splnenie uloženej povinnosti v lehote troch dní objektívne nemožné. Predĺženie paričnej lehoty musí súd odôvodniť v odôvodnení rozsudku.

20. Na základe ustálenej rozhodovacej praxe je pri úvahách o určení lehoty na plnenie povinnosti alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, nutné vychádzať vždy z okolností konkrétneho prípadu. Súd musí prihliadať na samotný uplatnený nárok, výšku priznaného plnenia, doterajšiu platobnú (ne)schopnosť žalovaných v konaní, ako aj na snahu o plnenie záväzku žalovanými. Ďalej je potrebné zohľadniť osobné a majetkové pomery oboch sporových strán, ako aj dobu, po ktorej by umožnením a povolením splátok došlo k zaplateniu prisúdenej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerne zvýhodnenie dlžníkov na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti), ako aj to, či povolenie plnenia prisúdenej sumy v splátkach neprimerane nezasiahne do majetkových pomerov veriteľa. Súd musí teda v prípade rozhodovania lehoty na plnenie túto určiť tak, aby jej dĺžka nepoprela samotný účel súdneho konania a v konečnom dôsledku viedla k odstráneniu právnej neistoty medzi sporovými stranami.

21. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku a zo súdneho spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vyššie uvedené okolnosti skúmal.

22. Je zrejmé, že povolenie splátok povinnému subjektu (žalovanému) je vždy zásahom do práva oprávneného subjektu (žalobcu) na dosiahnutie priznaného plnenia, avšak tento zásah je vyvážený právom povinného na zachovanie dôstojných životných podmienok.

23. V predmetnom konaní žalovaný 1/ požiadal o povolenie splátok ozrejmil svoju majetkovú situáciu, svoj príjem, počet vyživovacích povinností ako aj príjem manželky. Žalovaná 2/ ako ručiteľka z predmetného úveru poukázala na skutočnosť, že za žalovaného 1/ čiastočne dlh platila, na úhradu splátok si však požíčavala finančné prostriedky, pričom je zamestnaná za minimálnu mzdu.

24. Odvolací súd posúdil predpoklady na povolenie splácania prisúdeného plnenia v splátkach a vychádzal pri hodnotení zo štandardných hľadísk, ktoré už v minulosti judikovala prax súdov, ktorá našla odraz v zborníku R V/1968. Pri priznaní výhody splátok povinnej strane súd musí zohľadniť výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaných i v konaní prejavenu snahu na plnení záväzku. Odvolací súd konštatuje, že žalovaní ozrejmili svoju zlú finančnú situáciu, resp. svoju finančnú situáciu ako takú. V danom platobná schopnosť žalovaných je veľmi nízka - ako uviedli pred súdom prvej inštancie. V tejto súvislosti treba uviesť, že od žalobcu možno spravodlivo požadovať, aby mu priznaný nárok bol plnený po dobu viac ako 7 rokov (vzhľadom na splátky po 120,- Eur mesačne a výšku splácanej sumy). Podľa Zmluvy bola stanovená lehota splatnosti úveru do 30. 9. 2035, pričom vzhľadom na dobu splácania dlhu v splátkach je táto podstatne kratšia (pribl. do roku 2027), čo to znamená, že vymožitelnosť práva žalobcu ako aj právo vlastníť majetok v zmysle Ústavy SR čl. 20 ods. 1 nie je

porušené. Bol to práve žalobca, ktorý pre porušenie platobných povinností zo strany žalovaných úver zosplatnil, čím v podstate skrátil lehotu splatnosti predmetného úveru. Treba prihliadnuť aj na to, že veriteľ v zmysle predchádzajúcej korešpondencie navrhoval platenie dlhu v splátkach (list na č. I. 74 spisu), pričom súhlasil so splátkami po 200,- Eur mesačne. Zároveň treba poukázať aj na to, že dlh bol splácaný žalovanými aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Podľa názoru odvolacieho súdu o nároku žalobcu bolo rozhodnuté v súlade s princípom právnej istoty a výhoda splátok vzhľadom na žalovanými tvrdenú zlú finančnú situáciu a s prihliadnutím na výšku dlhu ako aj jeho doterajšie splácanie, nepoškodzuje práva žalobcu, pričom v prípade nedodržania platobnej disciplíny žalovanými dlh splácať v stanovených splátkach, nastupuje režim splatnosti celého dlhu pre nezaplatenie čo i len jednej splátky.

25. Je pravdou, že po zosplatnení úveru má žalobca nárok na vrátenie priznanej sumy jednorázovo, pričom súd prvej inštancie po zohľadnení dôvodov podľa § 232 ods. 4 CSP, povolil žalovaným splácať priznanú sumu v splátkach.

26. Odvolací súd preto potvrdil rozsudok okresného súdu v prvom výroku v časti povolenia žalovaným splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach.

27. Ďalšou odvolacou námietkou žalobcu bolo nepriznanie úrokov po zosplatnení úveru.

28. Žalobca v odvolaní odvodzuje svoj nárok z ustanovenia 502 ods. 1, § 503 ods. 3 ObZ.. K uvedenému treba uviesť, že z hypotézy normy nevyplýva do kedy je dlžník povinný platiť úroky v prípade zosplatnenia úveru. Ustanovenie § 503 ods. 3 ObZ neupravuje situáciu po zosplatnení úveru veriteľom. Ani ustanovenie § 503 ods. 1 ObZ nerieši otázku za aké obdobie sa platia úroky.

29. Dohodnuté úroky sú cenou za oprávnenie užívať veriteľov kapitál počas dohodnutej doby. Keďže, ale po zosplatnení úveru dlžník už toto oprávnenie nemá, nemôže byť povinný zaň platiť. Odvolací súd udáva, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav, že požičaná suma istiny sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav (poskytnutie lehoty na postupné splácanie) patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo Zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide

o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis. V danom protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z.

30. K tvrdeniu odvolateľa v odvolaní, že dlžník získa výhodnejšie postavenie, odvolací súd udáva, že veriteľ pristúpil k zosplatneniu úveru, t. j. vybral si jednu z možností, ktoré mu umožňuje zákon, mohol však využiť iné zákonné prostriedky, napr. ponechať vzťah bez zmeny, odstúpiť od zmluvy. Na doplnenie odvolací súd uvádza, že pri posudzovaní pozície dlžníka, ktorý by podľa niektorých názorov porušením povinnosti získal výhodnejšie postavenie oproti dlžníkom, ktorí svoje záväzky plnia riadne, nakoľko sa zbavil povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie (úroky) je potrebné brať do úvahy aj následok tohto porušenia, ktorým je skoršia ako pôvodne dohodnutá splatnosť celej pohľadávky. Dlžník v tomto prípade síce nemá povinnosť platiť (zmluvné) úroky, na druhej strane stráca výhodu splátok a je povinný zaplatiť celý dlh naraz a skôr, ako bolo pôvodne zjednané. Z pozície veriteľa to znamená, že síce stráca nárok na úroky, ale na druhej strane veriteľ má nárok na zaplatenie celého dlhu naraz bez čakania na jeho úhradu, ako je to v prípade postupného splácania. Otázka rýchleho vymoženia dlhu je spojená s predzmluvnou aktivitou (získovanie platby schopnosti klienta) a zabezpečením úveru.

31. Pokiaľ odvolateľ poukazoval na názory vyslovené v iných rozhodnutiach krajských súdov vydaných v obdobných veciach vo vzťahu k dôvodnosti nároku na úrok z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odvolací súd uvádza, že s prihliadnutím na čl. 3 základných princípov CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax treba zahrnúť rozhodnutia dovolacieho súdu, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia všeobecných súdov pod tento pojem nespádajú.

32. Odvolaciemu súdu je známe, že odborná verejnosť nedospela k jednoznačnému a zhodnému záveru, či veriteľovi patria zmluvne dohodnuté úroky aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. K tejto otázke konštantná, ustálená judikatúra vytvorená nie je. Odvolací súd pripomína, že za súčasť ustálenej judikatúry je pre účely jej záväznosti potrebné považovať určitý právny názor opakovane potvrdený Najvyšším súdom SR (kedy ide o právny názor Najvyššieho súdu SR, nie jedného jeho senátu). Významnú hodnotu má aj to, či bolo takéto rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, teda bolo pripomienkované predpokladaným spôsobom a odsúhlasené príslušným kolégiom, a je tak považované za súčasť ustálenej judikatúry v obdobných veciach. Nie každé súdne rozhodnutie spadá pod širší pojem judikatúry. Pojem judikatúra zahŕňa publikované (v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) rozhodnutia dotýkajúce sa určitej otázky výkladu právnej normy, ktoré sú bezprostredne záväzné iba pre rozhodnutie v konkrétnej veci, neformálne z nich však často súdy vychádzajú. Publikovanie rozhodnutia v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky je výsledkom dlhodobejšieho procesu zahŕňajúceho riešenie konkrétnej právnej otázky nielen výkladom sporného ustanovenia súdmi, ale aj napr. akademickou obcou, čo ho odlišuje od bežne zverejneného anonymizovaného rozhodnutia.

33. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutia súdov SR s opačným názorom ako v rozhodnutiach, na ktoré žalobca poukazoval, napr. Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. 05. 2015, sp. zn. 16Co/322/2015, alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30. 06. 2015, sp. zn. 6Co/190/2014, či rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/611/2014 zo dňa 16. 12. 2014, rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/85/2013. Právny názor, v zmysle ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, v danom prípade do dňa predčasnej splatnosti, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky bol podrobený aj prieskumu ústavnosti, kde uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 18. 09. 2012 č. k. IV. ÚS 476/2012-14 je založené na výklade záveru, že je ústavne akceptovateľné, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie už úrokov z úveru.

34. Nad rámec vyššie uvedeného považuje odvolací súd za potrebné dodať, že priznaná suma 10.849,79 Eur nepozostávala z istiny vo výške 9.855,91 Eur ako už súd prvej inštancie uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod. 47 rozsudku), pretože žalobca špecifikoval v žalobe istinu vo výške 9.030,91 Eur (istina 9.855,91 Eur ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti - suma 825,- Euro zaplatená po vyhlásení

mimoriadnej splatnosti), preto je zrejmé, že súd prvej inštancie na istinu priznal žalobcovi viac než vyčíslil v žalobe, keďže priznanú sumu 10.849,79 Eur tvorili aj úroky z úveru vo výške 131,76 Eur, nezaplatené poplatky za poistenie úveru vo výške 4,- Eur a nezaplatené úroky z omeškania vo výške 5 % p. a. do 31. 3. 2018 vo výške 858,12 euro.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v časti prvého výroku, ktorým bolo žalovaným 1/, 2/ povolené splácať dlžnú sumu spolu s príslušenstvom mesačne po 120,- Eur do 30 - teho dňa, toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatný celý dlh, v druhom výroku a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s §255 ods. 1 C.s.p., podľa pomeru úspechu strán sporu v odvolacom konaní. Žalovaní 1/, 2 boli v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešní a vznikol im proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Zo spisu však odvolací súd zistil, že žalovaným žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli, preto im náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).